

INFORMÁCIÓS SZAKEMBEREK ÉS SZAKKÖNYVTÁROSOK OKTATÁSA ÉS TOVÁBBKÉPZÉSE ANGLIÁBAN

Vince Pálné

Az információs igények megnövekedése következtében világszerte előtérbe került a tájékoztató szolgálatok ellátásához szükséges különféle szintű munkaerők képzésének és továbbképzésének sürgető feladata. E tekintetben a különböző országok sajátos viszonyainak és kialakult oktatási rendszerüknek megfelelően is többféle megoldást keresnek. Ezért nem lehet érdektelen számunkra a Nagy-Britanniában követett módszerek és tapasztalatok vizsgálata sem.

Egy múlt évi őszi tanulmányut során alkalom nyílt az angliai szakkönyvtárosi és dokumentációs oktatás egyes, esetleg nálunk is alkalmazható formáival közelebbről megismerkedni. Ezekről kíván most az alábbi cikk részleteiben beszámolni:

Az angliai Szakkönyvtárosok és Tájékoztató Irodák Szövetsége /röviden: ASLIB = Association of Special Librarians and Information Bureau's/ széles skálájú tevékenységén belül igen jelentős szerepet szán a szakkönyvtárosok és tájékoztató szakemberek képzésének és továbbképzésének. Bár az ASLIB mint társadalmi szervezet sem vizsgázató, sem képesítő joggal nem rendelkezik, mégis döntő szava van az ezirányú általános szakmai oktatás és képzés terén, mivel egyrészt sorozatosan rendez tanfolyamokat, másrészt javaslataival és vizsgálódásaival folyamatosan résztvesz az országos szakoktatási és képzési tervek készítésében.

Az ASLIB választott szervei sorában külön Oktatási Tanács működik, amely távlati képzési programot és ezzel kapcsolatos javaslatokat dolgoz ki. A Tanács titkára és egyben az ASLIB oktatási osztályának vezetője, Mr. Jack BIRD, a Szövetség tanfolyamainak szervezőjeként hatalmas munkát végez.

Az ASLIB oktatási és képzési politikájának átfogó irányelveit egy 1962 februárjában jóváhagyott program tartalmazza, amely a következő célokat tűzte ki:

Az ASLIB minden rendelkezésére álló eszközzel elő kívánja mozdítani a vállalati és intézeti szakkönyvtárak és tájékoztató osztályok szakember-szükségletének ellátására mind ún. bevezető, mind továbbképző és speciális tanfolyamok minél nagyobb számú rendezését, függetlenül attól, hogy az angol Library Association és az Institute

of Information képzési tevékenysége során a szakkönyvtárosok és dokumentalisták számára vizsgákon alapuló képesítést nyújt. Az ASLIB oktatási politikája középpontjában az az elképzelés áll, hogy nem un. "iskolaszerű" képzést ad a tanfolyamaira jelentkezőknek, hanem mindenekeelőtt gyakorlati, azonnal felhasználható szakismereteket nyújt.

Az ASLIB a következő típusu tanfolyamokat rendezi, általában évente megismétlődően. A résztvevők előre kiküldött értesítések alapján jelentkeznek és tanfolyami díjat fizetnek.

A "bevezető tanfolyamok" két szakaszban kerülnek megrendezésre:

Kezdő tanfolyam

1. Az un. "Junior Introductory Course" keretén belül azokat a már szakkönyvtárakban, ill. információs osztályokon dolgozó fiatal munkaerőket oktatják, akik az információs munkában meg akarják szerezni az alapvető szakmai ismereteket. Ezeknek a tanfolyamoknak az időtartama kb. 4-5 teljes nap. Az előadásokkal oktatott anyag, ill. tematika a következő:

- bevezető előadás az intézeti vagy vállalat információs osztályok szerepéről, fontosságáról, helyükről a vállalatban belül;
- a szerzeményezés és raktározás; az állomány nyilvántartása, leltározása és selejtezése;
- a begyűjtött információk terjesztése, a kölcsönzés, a belső és könyvtárközi kölcsönzési rendszerek és lehetőségek; kapcsolatok más információs és tájékoztató intézményekkel, szervezetekkel;
- az információt felhasználók részére készülő jegyzékek, ill. katalógusok formái; a bibliográfiai címfelvétel, címleírás különféle módosatai;
- a különféle speciális információs források és dokumentumok, un. folyóiratok, brosurák, szabványok, szabadalmak, riportok, kutatási jelentések, vállalati irodalom, mikrofotók és fotokópiák kezelése és információs célokra való felhasználása;
- hogyan lehet kielégíteni a vállalati információs osztályhoz akármilyen felvilágosításért forduló szakember, kutató, felhasználó információs igényeit; hogyan kell kezelni a beérkezett kérdéseket, s hogyan lehet elvezetni a felhasználót az információs bázishoz.

A 6 előadásból álló előadássorozatot megbeszélés zárja be, amelyen összefoglalják az előadott fő szempontokat és megbeszélik az ötnapos tanfolyamok során mindenkor meglátogatott két vagy három szakkönyvtár, ill. információs iroda működését is. E látogatások egyébként minden egyes tanfolyam kiegészítő részét képezik, és vezetett látogatásról lévén szó, a tanfolyam résztvevőinek szemléltető módon

tudják elmagyarázni a különböző típusú információs források ismertetőjeit, a használt dokumentációs berendezéseket, eljárásokat stb.

Szakemberek bevezető
tanfolyamai

2. Az un. "Senior Introductory Course" haladók számára bevezető tanfolyam jellegű és azon akármilyen szakmában már felsőfoku képzéssel rendelkező személyek vesznek részt. Célja az információk kezelésével kapcsolatos alap-

ismeretek oktatása úgy, hogy gyakorlati felhasználásuk a tanfolyam elvégzése után lehetséges legyen. Ezek a tanfolyamok ugyancsak öt napig tartanak, teljes napi elfoglaltsággal. Tematikájuk a következő:

- a vállalat, intézet információs osztályának jellege; a tájékoztatás szükségessége és megszervezése; az információk eljuttatása a vállalat, intézet dolgozóihoz;
- szerzeményezés és raktározás; a szerzeményezési politika kialakítása; dokumentumok megrendelése és cseréje; raktározás, selejtezés; a megfelelő helyiség-igény tervezése;
- a későbbi visszakeresésre alkalmas információ regisztrálása; előzetes rendszerezés, feltárás-feldolgozás nélkül; az információ tárgyához való közelítés; a katalogizálás, az osztályozás főbb rendszerei; a vállalat, ill. intézmény nagyságához alkalmazott osztályozási rendszer megválasztása; bibliográfiák és katalógusok címfelvétele, a katalógus formái; szerzői katalógus, szakkatalógus; lyukkártyás és gépesített rendszerek; különleges, speciális irodalom kezelése;
- a különféle információs kiadványok, források használata; az információ forrásoldala; kutatás bibliográfiákban, tárgymutatókban, referáló lapokban és reference-könyvekben;
- a speciális szakirodalmi források, típusok kezelése; folyóiratok, brosurák, szabadványok, szabadalmak, kutatási jelentések, vállalati irodalom, foto- és mikrokópiák információs használata;
- a kívülről beszerzett információs anyag terjesztése a vállalaton belül; kölcsönzési módszerek; fotokópiák, fordítások beszerzése, kezelése;
- vállalati tájékoztató kiadványok készítése és kiadása az információs osztályon; referátumok, bulletinek, szemlék, irodalomkutatások, bibliográfiák készítésének módszerei;
- mesterségbeli "fogások" a tájékoztatás hatékonyságának fokozására.

E tanfolyam során is három szakkönyvtári, ill. vállalati információs osztályt tekintenek meg, többek között az ASLIB könyvtári és tájékoztatói osztályát, amelynek bemutatóterme is van, továbbá egy nagyvállalat információs osztályát és könyvtárát, végül pedig választható vagy a Szabadalmi Hivatal könyvtárának, vagy az Orvostudományi Társaság híres könyvtárának megtekintése. E tanfolyamhoz előzetes tanulmányozásra javasolt irodalomjegyzéket is kiadnak, amely 58 különböző, jórészt az ASLIB által az elmúlt 10 év folyamán kiadott vezérfonalból, módszertani levelekből, könyvekből áll; ez elsőrendűen a reference-munkát megkönnyítő jegyzékeket és egyéb segédanyagokat tartalmazza.

Az ASLIB tanfolyamainak másik fő típusát képezik az ún. különleges tanfolyamok, amelyeknek célja, hogy egyrészt egy bizonyos kiadványfajtaival kapcsolatos tájékoztatói tudnivalókat ismertessék, másrészt egyes, a tájékoztatásban az utóbbi időben gyakrabban felmerült problematikus kérdésekről az információs hálózat dolgozói és a szakkönyvtárosok teljes tájékozottságot nyerjenek. Ilyen tanfolyamok pl. a következők:

Speciális tanfolyamok

3. Háromnapos tanfolyam a szovjet és kelet-európai irodalom kezeléséről. Tematikája:

- a cirill ábécé, a transliterációs szabályok elsajátítása /a brit szabvány szerint, de ugyanugy az amerikai, a francia és a német transliterációs változat ismertetése is/; gyakorlat megszerzése az olvasásban és írásban;
- az alapvető szókincs megtanítása, amelyre az orosz nyelvi vagy más kelet-európai ország irodalmának feldolgozásához szükség van /pl. a bolgár, szerb, ukrain írásváltozatok ismertetése/;
- a lengyel, cseh, szlovák, szlovén és szerb ábécé mennyiben különbözik az angol-latin ábécétől; a nem szláv eredetű európai nyelvek transliterációs szabályai;
- a szovjet kiadási politika, kiadók, a szovjet bibliográfiai munka; a csere szervezete; a VINITI munkája;
- a Nagy-Britanniában hozzáférhető szovjet bibliográfiák és referáló lapok, amelyek rendszeresen tartalmazzák a szovjet szakirodalmat; a fordítási tevékenység Angliában és az USA-ban, ill. más angol anyanyelvű országokban; beszerezhető fordítások, fordításgyűjtemények, leltárak, másolatok;
- a "cover to cover" fordítások rendszere, visszakeresése a tárgymutatókban stb.; az előadások között és után transliterációs címlírírás gyakorlatokat is tartanak.

Ez a tanfolyam is látogatással zárul; a Brit Szabadalmi Hivatal

Könyvtárában bemutatják, hogy ez az intézmény a szovjet szabadalmak és könyvek feldolgozásában milyen gyakorlatot alakított ki. Ezt a tanfolyamot egyébként most már negyedizben fogják 1964-ben megtartani.

4. További hasonló jellegű speciális tanfolyam a vállalati irodalom gyűjtésével és kezelésével kapcsolatos tudnivalókat oktatja. Ez két napos, 3 előadásból, 1 vitából és 2 látogatásból áll. Tematikája a következő:

- a vállalati irodalom gyűjtése és megszervezése;
- a prospektus- ill. katalógus-gyűjtés megszervezése és használata; a megfelelő rendszerezés és osztályozás;
- a vállalaton belül a vállalati irodalmi adattár sokoldalu használhatósága, különös tekintettel az egyéb publikációkban fel nem található adatokra;
- látogatás egy minisztérium központi könyvtárába, így pl. a Közmunkaügyi Minisztériumba, ahol külön cégkatalógus-könyvtár van; látogatás a Barbour-indexet kiadó intézménynél, amely szervezet speciális indexet dolgozott ki a vállalati irodalom kezelésére;
- a tanfolyamot lezáró vita során megtárgyalják, hogyan lehet egy-egy vállalat teljes információs állományába a vállalati irodalmat szervesen beépíteni és miért van erre szükség.

5. A következő speciális tanfolyam a tájékoztatási munkához szükséges gyakorlati szakozás oktatása egy 10 előadásból álló sorozat keretében. Ahogy a tanfolyamot meghirdető közlemény kifejti, a részvételhez nincs szükség semmiféle előzetes szakozási ismeretre. Célja, hogy a tanfolyamon ismertetett szakozási módszerek felhasználásának előnyeit a vállalatnál tudatosítsa, elsősorban ennek nélkülözhetetlenségére mutasson rá, de rábizsa a hallgatókra, hogy a vállalat kereteinek legjobban megfelelő szakozási módszert alkalmazzák. Tematikája a következő:

- a tárgy, ill. tárgyszó szerinti szakozás alapvető követelményei;
- a hierarchikus osztályozás, hierarchikus tárgyszavazás;
- szintetikus osztályozás komplex tárgykörökhöz;
- a tárgyszó-készítés, mint a tárgyszavas szakozás gerince; utbaigazítás a tárgyszó-katalógust használók számára;
- a megfelelő szakozási rendszer megválasztása;
- a szakozás, mint rendszer és mint gyakorlati munka; bevezethető szakozási rendszerek és szakozás lyukkártyás és gépesi-

tett információs rendszerek számára; e rendszerek kilátásai /bonyolult kód-rendszerek kerülése/.

6. Egy további kétnapos speciális tanfolyam az idegen nyelvek használatát oktatja az információs és szakkönyvtári munkában. Tematikája a következő:

- a tájékoztatási munka hatékonyságának fő akadálya a megfelelő nyelvtudás hiánya;
- a transliterációval kapcsolatos problémák;
- idegen nyelvek megtanulása és alkalmazása;
- a különböző fordítási szolgálatok, regiszterek, tárgyszavas mutatók használata; fordítók megbízása;
- a műszaki fordítás alapvető követelményei;
- a fordítási részleg szervezete egy intézményen belül.

7. További kétnapos időtartamu speciális tanfolyam tárgya a külföldi kiadványok beszerzése. Tematikája:

- külföldi folyóiratok felhasználása az információs munkában;
- közvetlen kapcsolat kiépítése külföldi országokban lévő vállalati tájékoztatási osztályokkal;
- a Szovjetunió és a kelet-európai országok kiadványai, ezek beszerzése, bibliográfiai nyomon követése; az angliai National Lending Library segítségével ilyen kiadványok megszerzésében;
- a távol-keleti országok, mint Japán, Kína és Korea szakirodalmának beszerezhetősége; ilyen kapcsolatok felvétele;
- a latin-amerikai országok szakirodalmának beszerezhetősége; erre vonatkozó tájékozódás és gyakorlati alkalmazása.

E tanfolyam keretében egy előadás azzal is foglalkozik, hogy milyen módon lehet külföldi hivatalos kormányzati és nemzetközi hivatalos szervezetek irodalmát beszerezni, azt megfelelően kezelni és felhasználni, végül pedig a könyvkereskedőktől milyen segítséget kaphatnak a szakkönyvtárosok és információs dolgozók a tengerentúli kiadványok és könyvek beszerzésében. Ezt a tanfolyamot is vita és kiértékelés zárja le.

8. Egy további típusu tanfolyam a szabadalmak kezelését és fel-tárását oktatja. Ennek két fokozata van: alapfoku és továbbképző. Az alapfoku kétnapos tanfolyam, a tematikája az alábbi:

- a szabadalmi leírások általános fajtái, az előzetes szabadal-

mi bejelentés, az elfogadott bejelentés, a felszólamlások;

- szabadalmi leírások beszerzése, az ilyen gyűjtemények kiegészítése;
- a szabadalmak, mint a tájékoztatás forrásai; szabadalmak kivonatolása és referálása;
- a védjegyirodalom.

A tanfolyam a Szabadalmi Hivatal könyvtárában történő látogatással zárul.

A szabadalmi irodalommal kapcsolatos továbbképző tanfolyam mindössze egynapos és két előadásból áll, amelynek tárgya:

- a szabadalmi újdonságkutatás a Szabadalmi Hivatalban, a Szabadalmi Hivatal szemszögéből;
- szabadalmi újdonságkutatás a tájékoztató szakember szemszögéből.

9. Első ízben 1963-ban tartott az ASLIB speciális tanfolyamot a szakkönyvtárakban és információs osztályokon kezelt műszaki-tudományos-oktató filmek megfelelő felhasználásával kapcsolatban. E tanfolyam tematikája a következő:

- az angliai film-könyvtárak funkciója és fejlődése; ügyvitelük;
- a filmek raktározásához és kezeléséhez szükséges berendezések és helyiségek;
- filmek szerzeményezése és megfelelő válogatása;
- filmek osztályozása, katalogizálása és tárgyszavas feldolgozása;
- a szakkönyvtárban lévő filmanyag megfelelő hasznosítása és terjesztése.

E négynapos tanfolyam hat intézmény látogatására is módot ad, többek között a Rank vállalat film-könyvtárát, a Brit Filmintézet könyvtárát, a BBC televíziós film-könyvtárát, az Angol Nemzeti Filmarchívumot és a Brit Pathé Ltd. nemzetközi film-könyvtárát is megtekinthetik a hallgatók, ahol az alkalmazott eljárásokat ismertetik.

Ebben az évben jelent meg egyébként az ASLIB kiadásában "Film Cataloguing Rules" címmel a filmkatalogizálásra vonatkozó teljes szabályzat, amelyet az ASLIB az angliai film-szakkönyvtár segítségével dolgozott ki. Ezt a szabályzatot a tanfolyam összes résztvevői ingyen meg is kapták.

10. Külön tanfolyamokat rendez az ASLIB a szakkönyvtárakban és információs osztályokon dolgozó un. segédszemélyzet, tehát azok számára, akik sokszorosítással, kópiák, mikrofilmek stb. készítésével foglalkoznak. Ez a háromnapos tanfolyam előadásokból és szemléltető bemutatókból, valamint látogatásokból áll. Tematikája a következő:

- a fénymásolás, ill. másolás szerepe a tájékoztatásban általában; a másolás különféle eljárásai /kontakt, reflex, pozitív, diazo- és diffúziós másolás/; sokszorosítási módszerek /of-set, elektromos és termokópiás rendszerek/; mikrofototechnikák; a másolási és sokszorosítási eljárások költsége; költségvetés-készítés és kalkuláció; lerakás, katalogizálás, rendszerezés, különös tekintettel a mikrofotókra.

E tanfolyam fő célja a különféle eljárások bemutatása olyan látogatásokkal, ahol a legkülönbözőbb másolási és sokszorosítási rendszerek tanulmányozhatók működés közben; így ellátogatnak a Recordak és Rank-Xerox vállalathoz is.

11. Az ASLIB rendszeresen rendez tanfolyamot olyanok számára is, akik mint kutatók, vezetők, ügyvezetők eddig még nem tudták elérni, hogy vállalatukban vagy intézményükben külön információs osztályt és szakkönyvtárat felállítsanak, és akik rész munkában, mellékfoglalkozásként foglalkoznak az intézményükön belül információk terjesztésével, ill. adott esetben feldolgozásával. Az ezek számára rendezett egynapos tanfolyam tematikája a következő:

- a vállalat számára szükséges információs anyag felismerése és beszerzése;
- kis anyagi fedezettel rendelkező vállalat számára minél nagyobb mennyiségű, jó információ beszerzése;
- egyszerű rendszerezés és gyors visszakeresési módszerek;
- a Nottingham-i Központi Könyvtár műszaki és vállalati irodalmi gyűjteményének, ill. információs szolgálatának megtekintése.

1963 tavaszán rendezte meg az ASLIB először ezt a tanfolyamot, mégpedig a nagy-britanniai National Productivity Year /nemzeti termelékenységi év/ keretében, felajánlásként. Ugyanakkor egy másik nagy angoliai könyvtárosi intézmény, a Library Association, Nottinghamban konferenciát tartott "A tájékoztatás, a szakkönyvtárak és a termelékenység" címmel.

12. Az ilyen típusú tanfolyamok keretébe tartozik az ASLIB által ez évben megvalósítani szándékolt előadássorozat az egyetemek és műszaki főiskolák oktatói, továbbá a fiatal vezető szakemberek /managerek/ számára, hogy az információs munka lényeges elemeit és hatékonyságát ezzel a szakember-réteggel is megismertesse.

Az ASLIB a fentiekben ismertetett változatos tárgyú és mindenkor először Londonban rendezett tanfolyamok tapasztalatai alapján az egyes vidéki városokban, vidéki intézmények dolgozói számára is rendez tanfolyamokat. Egyébként az ASLIB tanfolyamain való részvétel meglehetősen költséges. Egy kb. két-háromnapos tanfolyam részvételi díja 8-10 angol font egy résztvevő számára. Ezt adott esetben a vállalat, de többnyire maga a résztvevő fizeti.

**Továbbképzés,
tanácsadás**

Tervbe vették azt is, hogy a jövőben az egyes tanfolyamokon korábban résztvettek számára állandó "továbbképző szolgálatot" tartanak fenn, tanácsadás, utmutatás formájában, az ASLIB könyvtári és tájékoztatási osztályán. Itt lehetővé tennék akár csoportos, akár egyéni látogatások keretében, hogy az információs hálózat dolgozói egyes speciális tájékoztatási problémákban kimerítő választ, ill. segítséget kapjanak.

Szükségesnek tartja az ASLIB, hogy tanfolyamaiba bevonja többek közt a könyvkiadóknál és könyvkereskedőknél ugyancsak fontos tájékoztatási munkát végző dolgozókat is. Ezenkívül a kutatási és kísérleti tudományos munkát végzők számára is időnként előadásokat kíván szervezni.

Képesítési igények

1963 februárjában az ASLIB kérdést intézett tagjaihoz, hogy a szakkönyvtárosok és tájékoztató osztályok számára milyen oktatási, ill. továbbképzési formákat tartanak szükségesnek, tekintettel arra, hogy az angliai Library Association által bevezetett képesítő vizsgák letétele nélkül a jövőben a vállalatok tájékoztató osztályain nem lehet működni. A Library Association sillabuszaiban és tematikájában szereplő tárgyak az ASLIB oktatási tanácsának megállapítása szerint nem felelnek meg a tájékoztató szakkönyvtárosok és információs szakemberek iránt támasztható képesítési követelményeknek. Véleményük szerint veszélyes lenne, ha a vállalatok csak a Library Association képesítése alapján vehetnének fel információs osztályukra munkatársakat, mivel ennek éppen a műszaki és szakmai szempontok elhanyagolása lesz a következménye. Ezenkívül az információs dolgozók iránti igények nagysága miatt teljes napi tanfolyamok esetén, nem engedhető meg már működő dolgozóknak 1-2 évre a termelésből való kivonása. Az ASLIB tevékenysége során kiharcolta magának - jó angol hagyományok szerint - a beleszólási jogot a Library Association, sőt az alább ismertetett Institute of Information Scientists tanterveibe is. Ezzel a joggal a jövőben is élni kíván.

**Tájékoztatási
tanszék**

Az elmúlt évben külön tanszék formájában került felállításra az 1958-ban létrehozott Institute of Information Scientists által ki-

dolgozott elvek alapján a Northampton College of Advanced Technology, Londonban működő műszaki főiskolán egy felsőfoku továbbképző intézmény, amely végzett egyetemi tanulmányok, ill. diploma után kétéves szakosított egyetemi továbbképzést biztosít információs szakemberek számára. A tanfolyam célja, hogy a szakirodalmi tájékoztatás számára felsőfoku szakembereket képezzen.

Az oktatott tantárgyak a következő tematikát ölelik fel:

- A. Anyanyelv ismerete, fogalmazás, szerkesztés; jelentések írása, referálás, kivonatolás, referáló lapok előállítása, tárgymutatók, indexek készítése; nyomdai tipográfiai ismeretek, a kiadással és szerkesztéssel kapcsolatos egyéb tudnivalók; legalább egy idegen nyelv felsőfoku ismerete.
- B. Az információ áramlása; a különféle közlési eszközök és formák; a szerzői jog; a szabadalmi jog; információs osztályok, ill. részlegek kialakítása és szervezete; az információ szétsugárzása, terjesztése; az ehhez szükséges kapcsolatok és tanácsadói szolgálat kiépítése.
- C. Információs technikák; az információ forrásai és megfelelő felhasználásuk; az információ tárolása és visszakeresése, beleértve a reprodukciós és terjesztési eljárásokat; osztályozás, tárgyszavazás, katalógusszerkesztés; gépesített és elektronikus eljárások az információ tárolására és visszakeresésére.

A kétéves, szakmérnöki továbbképzéssel egyenértékű oktatás során a hallgatók egy ún. minta-információs osztály keretében is működnek; több kritikai és elemző szakirodalmi szemlét készítenek. Működésükben van továbbá a gépesített információs visszakeresési módszerekre vonatkozó kutatói munkában is résztvenni.

Előfeltétele a képzésben való részvételnek valamely természet-tudományi, mérnöki vagy matematikai felsőfoku végzettség egy brit egyetemen. Minden év végén írásbeli és szóbeli vizsgák vannak, és maga a kétéves szakmérnöki képzés disszertáció írásával végződik. Az információs szakmérnöki kétéves nappali, tehát teljes időt igénybevevő képzésben résztvevő hallgatók a sikeres vizsga után bizonyítványt kapnak.

Az Institute of Information Scientists támogatja a nottinghami egyetemen megindított képzést és a Department of Scientific and Industrial Research /az angliai műszaki-tudományos kutatás állami intézménye/ szubvenciót is biztosít ennek az oktatási formának a kikiáltására. Ez annyit is jelent, hogy a DSIR ösztöndíjával is meg lehet ezt a kétéves "információs mérnöki" képesítést szerezni.

A tájékoztatás oktatása
más egyetemeken

Az ASLIB az elmúlt évben több beadványt intézett az illetékes brit állami szervekhez, hogy a nottinghami

egyetemen kívül más műszaki egyetemek vagy főiskolák is iktassanak be tantervükbe ilyen tájékoztató szakember-képzést. Az ASLIB ennek során arra is rámutatott, hogy szükséges volna az információt, ill. tájékoztatást minden egyetemen tantárgyként oktatni.

Szakkönyvtárosok oktatása folyik ezenkívül az Ealing Technical College-ben /Middlesex/ is, amely intézet könyvtárosképző tanszékkal rendelkezik; ezen számos könyvtáros a műszaki és természettudományi könyvtári szakot választotta.

A már említett és 1958-ban létesített Institute of Information Scientists nevű intézmény nem tanszék és nem is un. "hasznos hajtó szervezet", sem pedig tanintézet, hanem társadalmi jellegű tudományos egyesülés. Ez a magyar nyelven "Tájékoztatási Tudósok Szervezeté"-nek nevezhető egyesület indította el a felsőfoku képzést társadalmi ösztönző munkával és tanfolyamok sorozatának megindításával.

o o
o

Винце, П.: Обучение и усовершенствование специалистов-информаторов и библиотекарей технических библиотек в Англии.

Созд Библиотекарей Технических Библиотек и Информационных Контор Англии, ASLIB, разработал многостороннюю программу обучения и усовершенствования специалистов и библиотекарей работающих в информационной сети. Курсы продолжаются 2-4 дня; Учебный материал преподается в виде лекций и наглядных пособий содержащих изложение или показ либо сведений необходимых для выполнения обычной работы, либо сведений нужных для обеспечения новых специальных информационных заданий. Таковы, например, курсы: "Обработка советской и восточно-европейской литературы", "Сбор и обработка литературы предприятий", "Применение знания иностранных языков в информационной работе", "Обработка и раскрытие патентов", "Обработка научно-технических фильмов в технических библиотеках", "Приобретение зарубежных изданий", и т.д. и т.п.

Кроме курсов ASLIB, систематическое обучение специалистов-документаторов осуществлено в виде университетского повышения квалификации в Northampton College of Advanced Technology. В то же время преподается информация как отдельная дисциплина в виде нормального университетского курса на электротехническом факультете Лондонского Университета и в целом ряде других обычных заведений.